

Moldova: Situația generală

Având în vedere că marea majoritate a refugiaților aflați în Moldova sunt femei (65%) și copii (36%), protecția femeilor și a fetelor este o preocupare majoră. O parte semnificativă a refugiaților este reprezentată de către femei - cap de familie, femei singure, adolescente, femei în vârstă, care sunt expuse unui **risc sporit de violență bazată pe gen (VBG)**. Sunt necesare acțiuni urgente pentru a preveni VBG și pentru a răspunde consecințelor acesteia, care pun în pericol viața persoanelor în cauză.

Persoanele care fug de conflicte sunt supuse unui risc mai mare de violență sexuală, exploatare sexuală și de abuzuri din partea actorilor umanitari, de trafic de ființe umane în scopul exploatarei sexuale, precum și de riscuri preexistente și sporite de violență din partea partenerului intim, riscurile fiind provocate de strămutare. Riscurile de VBG sunt agravate în contextul adăposturilor neoficiale, infrastructurii de primire și de tranzit, al centrelor de cazare pentru refugiați, al aranjamentelor private pentru cazare și transport de la frontieră și în contextul transportării către alte țări.

REALIZĂRI - PROGRESE ÎNREGISTRATE PÂNĂ ÎN PREZENT

- Prin intermediul Forumului de Coordonare a Refugiaților, subgrupul de lucru VBG a stabilit și a **consolidat acțiunile de coordonare în domeniul VBG**. În prezent, subgrupul de lucru (SGL) include 51 de agenții guvernamentale, ONG-uri și agenții ONU partenere. Organizațiile naționale membre ale SGL se află în prim planul răspunsului la criza refugiaților
- SGL VBG a lansat **Procedurile Standard Operaționale în sfera VBG** ca și proces de dezvoltare cu scopul de a ghida toți actorii implicați în acordarea răspunsului și prevenirii VBG în contextul răspunsului la criza refugiaților în Moldova.
- **507 lucrători din prima linie au fost instruiți în domeniul prevenirii și combaterii violenței bazate pe gen și a traficului de persoane:** în colaborare cu Ministerul Afacerilor Interne, luna aceasta, UNICEF și INTERPOL au organizat un training privind răspunsul la VBG și combaterea traficului de ființe umane. De training au beneficiat 136 ofițeri de poliție care activează la punctele de trecere a frontierei și în alte locații cheie în Moldova.
- **Analize:** Voice Amplified și HIAS au publicat „Așteptând să se închidă cerul: Criza fără precedent cu care se confruntă femeile și fetele care fug din Ucraina” („Waiting for the Sky to Close: The Unprecedented Crisis Facing Women and Girls Fleeing Ukraine”) **un raport de evaluare** pentru Moldova. Raportul a subliniat nevoia de a îmbunătăți rolul femeilor și fetelor în proiectarea și conducerea programelor umanitare, de a spori resursele pentru organizațiile locale de femei și de a extinde rapid prevenirea și răspunsul la VBG.
- **Audit de siguranță VBG:** UNHCR și UNFPA, împreună cu diferite sectoare umanitare și parteneri, au efectuat un audit de siguranță care implică participarea (interviuri cu grupuri de refugiați, plimbări de observare) refugiaților din locațiile cheie din Moldova (centre de plasament pentru refugiați,

Femei refugiate beneficiază de sprijin în cadrul spațiilor de siguranță pentru femei. Foto: UNFPA

puncte de trecere a frontierei, comunitățile care găzduiesc refugiați). Un set de instrumente de audit de siguranță a fost adaptat contextului. Au fost identificate riscurile legate de VBG și trafic, precum și lacune în răspunsul la VBG. Constatările și recomandările vor fi împărtășite și vor fi dezvoltate planuri de integrare a componentei răspunsului la VBG cu toate sectoarele.

- **Violența sexuală în contextual conflictelor:** SGL VBG a susținut vizita în Moldova a reprezentantului special al Secretarului General ONU pentru combaterea violenței sexuale în conflict (SRS-G-SVC). SRS-G-SVC a îndemnat să nu așteptăm date concrete pentru a extinde răspunsul pentru supraviețuitori în context umanitar.
- **Accesul la îngrijiri medicale de urgență în cazurile VBG:** UNFPA a furnizat truse de tratament post-viol spitalelor din zece raioane, precum și proiectului de sănătate INTERSOS de la punctul de trecere al frontierei Palanca. UNFPA formează profesioniști din domeniul sănătății cu privire la managementul clinic al violenței pentru asigurarea îngrijirii cuprinzătoare pentru supraviețuitorii VBG. UNHCR și UNFPA, în calitate de copreședinți ai SGL GVV, au prezentat îndrumări și au trasat prioritățile în domeniul sănătății în contextual VBG către 50 de participanți din Grupul de lucru pentru sănătate.
- **Asistență financiară:** UNHCR a oferit asistență financiară către 56,625 persoane, incluzând 26,815 femei și 3,284 tinere refugiate din Moldova. Asistența financiară are un rol vital în prevenirea riscurilor asociate VBG și asigurarea necesităților supraviețuitorilor VBG. În cadrul centrelor de acordare a asistenței financiare a UNHCR, activează femei instruite în referirea cazurilor supraviețuitorilor către serviciile de asistență financiară, precum și către serviciile specializate în acordarea suportului victimelor VBG.

- **Servicii în Spațiile de Siguranță pentru femei și fete:** Spațiile de Siguranță Orange (Orange Safe Spaces) au fost stabilite cu sprijinul partenerilor în centrele de plasament pentru refugiați din Congaz și Ocnîța, în prezent activând patru asemenea spații în Moldova. Prin intermediul acestor spații, se oferă sprijin psihosocial, kituri de demnitate, precum și informație privind serviciile de sănătate sexuală și reproductivă. UNFPA a distribuit femeilor și fetelor 12.500 de kituri de demnitate de la începutul campaniei.

Instruire privind prevenirea VBG și combaterea traficului de ființe umane. Foto: UNICEF

- **Campanie de sensibilizare privind VBG:** au fost create carduri și postere privind modalitățile de referire a cazurilor de VBG. Acestea au fost distribuite în scopul sensibilizării și informării comunității de refugiați, în special femeile și fetele, precum și în scopul prevenirii VBG. Produsele au fost create de UNHCR și UNFPA, în coordonare cu SGL VBG și comunitatea de refugiați participantă.

LACUNE ȘI CALEA DE URMAT

- Consolidarea și dezvoltarea capacității actorilor din prima linie și a specialiștilor, precum și desfășurarea activităților de informare și sensibilizare a comunității, crearea spațiilor de siguranță și organizarea serviciilor mobile pentru refugiați și comunitățile gazdă în zonele de risc. Spre exemplu, la punctele de trecere a frontierei, în locațiile de tranzit, în spațiile de cazare private și în centrele de cazare, precum și în întreaga țară.
- Sprijinirea sistemelor naționale și locale în vederea creșterii răspunsului și a capacităților lor, asigurând accesul refugiaților și al comunităților gazdă la servicii holistice de

combatere a violenței de gen orientate către supraviețuitori.

- Diseminarea mesajelor de promovare a egalității de gen, de prevenire și acordare a răspunsului la violența bazată pe gen în contextul fluxului de refugiați în Moldova.
- Integrarea prevenirii violenței bazate pe gen și a reducerii riscurilor prin intermediul desfășurării unor audituri de siguranță în vederea informării, pregătirii și acordării răspunsului în caz de urgență.

REZUMAT – OBIECTIVE STRATEGICE CHEIE ȘI DOMENII DE ACTIVITATE

Coordonare și planificare eficiente

- Planificarea și punerea în aplicare a Planului Regional de Răspuns și a strategiei subgrupului de lucru privind VBG prin intermediul unui plan de lucru comun.
- Colaborarea cu actorii locali - organizațiile conduse de femei.
- Transferarea conducerii comune către o organizație locală.
- Evaluări comune și analiza tendințelor.
- Realizarea campaniilor de promovare și distribuirea materialelor informative.

Accesul la programele de prevenire a VBG și celor de răspuns multi-sectorial, care vizează salvarea vieților

- Sprijinirea, corelarea și completarea sistemelor și capacităților naționale existente.
- Acces în condiții de siguranță la servicii holistice de management de caz, consiliere juridică, sprijin psihosocial, servicii de siguranță și spații sigure pentru femei și fete.
- Accesul la gestionarea clinică a cazurilor de viol.
- Serviciile de răspuns sunt incluse în căile de referire și sunt ghidate de procedurile standard de operare.
- Acțiuni de informare și sensibilizare a comunității.
- Dezvoltarea și extinderea capacităților.

Integrarea măsurilor de atenuare a riscurilor de VBG

- Coordonare regulată cu toate sectoarele umanitare și ghidare în privința prevenirii VBG
- Dezvoltarea instrumentelor și capacităților, precum și planificarea sectorială specifică privind integrarea atenuării riscurilor legate de VBG

Despre Subgrupul de lucru pentru VBG: UNHCR, în colaborare cu autoritățile și UNFPA, conduce măsurile de răspuns la VBG pentru refugiații din Moldova. SGL VBG dispune de o rețea puternică formată din 51 de parteneri, inclusiv reprezentanți ai Departamentului pentru Egalitate de Gen din cadrul Ministerului Muncii și Protecției Sociale, Ministerului Sănătății, Ministerului Afacerilor Interne, organizațiilor locale (inclusiv Coaliția pentru Acțiune "Viața fără violență", din care fac parte 25 de organizații locale de femei și furnizori de servicii de combatere a VBG), ONG-uri, agenții ONU și organizații interguvernamentale.

Membr: Centrul de Drept al Avocaților | La Strada | Centrul de Drept al Femeilor | Inițiativele Femeilor | Coaliția pentru Acțiune "Viața fără violență", din care fac parte 25 de organizații locale de femei și furnizori de servicii de combatere a VBG | Moldova pentru Pace | INTERSOS | Plan International | MSF | Oxfam, Caritas Germania | ACTED, APS-Action Aid | Mercy Corps, REACH | IsraAid | Catholic Relief Services | WeWorld | Echipe Medicale | IRC | Help Age | IMC | Project Hope | Church World Service | Voice Amplified | War Child Holland | Crucea Roșie Franța | HIAS | BRFF | UNHCR | UNFPA | UN Women | UNICEF | OIM | PNUD | UN AIDS | OHCHR, OMS | OSCE

Link ședință SGL: SGL VBG se întrunește în fiecare joi la ora 14.00 pe Zoom.

<https://unfpa.zoom.us/j/87952733936?pwd=Y25LRUQ0OS9rcE12K2ZEEZlNlUyY9RUT09>

(Interpretare disponibilă în limbile Engleză, Română și Rusă)

Vă rugăm contactați robertco@unhcr.org sau kinderbaeva@unfpa.org pentru mai multe detalii.

Portal de date – Răspunsul inter-agenții din Moldova:

<https://data2.unhcr.org/en/situations/ukraine/location/10784>